

Pažnja i bol

Vrsta: Diplomski | Broj strana: 36 | Nivo: Filozofski fakultet

UVOD:

Pažnja označava usmjerenost psihičke i psihomotorne aktivnosti prema određenim sadržajima (Petz, 1992). Ona ima svoju selektivnu i aktivacijsku komponentu. Selektivnu zato što su naša osjetila konstantno izložena velikom broju podražaja, a naša sposobnost njihove percepcije i obrade je ograničena. Selektivna pažnja ima dva aspekta: ona poboljšava percepciju onih podražaja na koje smo usmjereni, a interferira s percepcijom onih podražaja na koje nismo usmjereni (Pinel, 2002).

Druga komponenta pažnje odnosi se na niz aktivacijskih promjena koje prate povećanu usmjerenost psihičke aktivnosti. Te su promjene somatske (npr. povećanje mišićnog tonusa), autonomne (npr. proširenje zjenica) i elektroencefalografske promjene (desinkronizacija alfa-ritma) (Petz, 1992). Uloga tih promjena je u pospješivanju recepcije i selektivnog reagiranja.

Selektivno usmjeravanje aktivnosti izazivaju podražaji koji imaju neko značenje za živo biće kao i svojstva samih podražaja. Tako intenzitet, ekstenzitet, novost i neobičnost, kontrast ili ponavljanje podražaja utječu na usmjeravanje kako pažnje, tako i aktivacije pojedinca (Petz, 1992).

Dva su opća mehanizma selektivne pažnje: s viših razina na niže (odozgo prema dolje) i s nižih razina na više (odozdo prema gore). Na primjer, ako u knjižnici tražimo knjigu umotan u zeleni omot naša pažnja može biti usmjerena na sve zelene knjige koje se nalaze na polici što je proces koji ide odozgo prema dolje. Proces odozgo prema dolje kreće iz asocijativnih neuralnih krugova frontalnog režnja zaduženih za donošenje odluka preko centrifugalnih vlakana do osjetnih područja (Pinel, 2002).

Kod obrnutog procesa mehanizmi pažnje odozdo prema gore su oni koji aktiviraju niže razine osjetnih sustava, a zatim se provode na više razine (Pinel, 2002). Tako na primjer, iznenadni zvuk jakog intenziteta refleksnim putem usmjerava našu pažnju na potencijalni izvor tog zvuka.

Prvi formalni model pažnje postavio je Broadbent 1958. (prema Zarevski, 1997). Taj se model naziva modelom "uskog grla". Termin usko grlo odnosi se na tzv. kanal ograničenog kapaciteta i blizak je današnjem pojmu radnog pamćenja. Prema modelu uskog grla pretpostavlja se da pojedinac zbog ograničenog kapaciteta obrade informacija ne može analizirati sve podražaje kojima su njegova osjetila izložena. "Usko grlo" u živčanom sustavu odnosi se na metodu selekcije prema kojoj prolaze samo oni podražaji koji su za pojedinca značajniji i intenzivniji od ostalih podražaja. Prema Broadbentu taj se mehanizam selekcije nalazi na početku obrade informacija.

Sljedeći dominantni model pažnje je Kahnemanov model iz 1973. (prema Zarevski, 1997). U ovom modelu nalazimo pretpostavku o postojanju ograničene opće energije raspoložive za izvođenje kognitivnih operacija. To se ograničenje ne odnosi na pojedinu specifičnu fazu obrade informacija već može biti smješteno u bilo kojoj od faza obrade informacija (Hasher i Zacks, 1979).

Posner (prema Davies i Parasuraman, 1982) predlaže tri značenja termina pažnja:

pažnja kao pozornost označava stanje organizma koje utječe na opću prijemljivost za informacije iz okoline

pažnja kao selekcija određenih podražaja među ostalim signalima iz okoline

pažnja kao napor označava stupanj svjesnog napora koji pojedinac ulaže kod procesa pažnje.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com